

Приложение № 1

към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ	Нормативен акт: Наредба за изменение и допълнение на НАРЕДБА за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община
Контакт за въпроси: Христо Копаранов общински съветник в Столичния общински съвет от "Спаси София"	E-mail: priemna@spasisofia.org
1. Проблем за решаване: Действащата нормативна уредба на общинско ниво към момента не позволява на Столичен общински съвет да освобождава определени категории лица от заплащане на такса битови отпадъци. Такава възможност е дадена на законово ниво, като съгласно чл. 8, ал. 6 от Закона за местните данъци и такси Общинският съвет може да освобождава отделни категории лица изцяло или частично от заплащане на отделни видове такси по ред, определен с наредбата по чл. 9. Чл. 9 от ЗМДТ предвижда, че общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги. Столичният общински съвет е приел НАРЕДБА за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община. Чл. 9 от наредбата предвижда, че Столичният общински съвет може да освобождава определени категории лица изцяло или частично от заплащане на отделни видове такси. Според ал. 3 на същия член конкретните облекчения се определят в съответните раздели на наредбата. В чл. 8 от наредбата е посочено, че лицата, неползващи услуга през годината или определен период от нея, се освобождават изцяло или частично от заплащане на съответната такса по ред, определен с тази наредба. В раздел I "Такса за битови отпадъци" на Глава втора "МЕСТНИ ТАКСИ" от Наредбата не е предвидено "конкретно облекчение", изискуемо съгласно чл. 9, ал. 3 от Наредбата. Съответно не е предвиден и ред, при който да може да се установи дали практически определени групи лица са били лишени от възможността да използват изцяло или частично услугата, за която се заплаща такса за битови отпадъци. Това установяване може да се окаже и трудно реализируемо, поради което практическото приложение на чл. 8 от Наредбата е силно затруднено. Предвид изискването на чл. 9, ал. 3 и липсата на изрично посочена възможност за освобождаване на определени категории лица от заплащане на такса за битови отпадъци, Столичният общински съвет няма възможността да се възползва от даденото му от закона правомощие да освобождава определени лица от заплащане на такса битови отпадъци.	

В същото време налице е ситуация, при която предоставянето на услугата в редица райони на територията на Столичната община е с изключително влошено качество, практически сравнимо с липса на предоставяне на услугата. Поради изтичането на съответните договори и предвид усложненията с обществените поръчки по възлагане на съответните дейности за значителен период от време дейностите по събиране, извозване и обезвреждане в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в редица райони бяха или има голяма вероятност да бъдат с изключително влошено качество. Това предполага Столичният общински съвет като орган на местно самоуправление да може да освободи лицата, за които бъде преценено, че са засегнати от влошеното качество на предоставяне на тези услуги, което е сравнимо с пълна липса на тяхното предоставяне. Законът е предвидил такава възможност за общинските съвети, като е налице законова делегация те в своите наредби да определят реда за това.

2. Цели

Цел на предложените промени е Столичният общински съвет да получи на ниво нормативна уредба в рамките на Столична община възможността да упражни предоставеното му от закона правомощие да освободи изцяло или определени категории лица от заплащането на такса битови отпадъци.

Цел на промените е да се даде възможност на Столичният общински съвет да освободи потърпевшите граждани от кризата с боклука, както и от евентуални последващи такива кризи с боклука.

3. Заинтересовани страни:

На първо място, **пряко заинтересовани** са лицата, които биха били частично или напълно освободени от заплащане на такса битови отпадъци. Пряко заинтересовани са лицата, които са пряко засегнати от кризата с боклука на територията на Столична община.

Косвено заинтересовано е цялото население на Столична община, доколкото всички жители на Столична община биха могли да се окажат в ситуация, местата където живеят да са с влошено качество на сметосъбирането и сметоизвозването, в това число качеството да е такова, което да е сравнимо с пълно непредоставяне на услугата. Косвено заинтересовани са жителите на всички столични райони, независимо дали живеят в район, където кризата с боклука се проявява най-остро, защото степента на поддържане на чистота е от значение не само където лицата живеят, но и където работят и преминават.

Косвено заинтересована е Столична община, доколкото практическото прилагане на измененията ще доведе до намаляване на приходите на общината.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействието.

Идентифицират се следните възможни варианти за действие:

Вариант „1“: – „без действие“

Вариант „2“: – „приемане на предложените изменения и допълнения

Вариант „1“: – „бездействие“

При вариант 1 не се правят изменения в действащата нормативна уредба и тя продължава да е по начина, както е към момента.

Положителни въздействия:

При вариант 1 (без действие) положителни въздействия не се идентифицират

Отрицателни въздействия:

Столичният общински съвет няма да има възможност да освободи пряко засегнатите от кризата с боклука от тежестта на тази криза. Жителите на Столична община, живеещи в местата, където практически не се извършва сметосъбиране и сметоизвозване няма да могат да бъдат освободени от заплащане на таксата, макар практически да са лишени от възможността да ползват в пълнота услугите, за които се заплаща таксата при тяхното адекватно качество. При варианта без действие нормативната уредба на общинско ниво ще продължи да лишава Столичният общински съвет от възможността да упражни дадено му от закона правомощие и да освободи определена категория лица напълно или частично от задължението за заплащане на такса битови отпадъци.

Специфични въздействия:

Не се идентифицират специфични въздействия

Вариант „2“: – „приемане“ на предложените изменения и допълнения на НАРЕДБА за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община

Описание на варианта:

Предлага се следното изменение в нормативната уредба:

В Чл. 18 на наредбата да се създаде нова ал. 9, както следва:

“(9) Столичният общински съвет може със свое решение да освобождава отделни категории лица изцяло или частично от заплащане на такса за битови отпадъци. В решението на Столичния общински съвет се посочва кръгът на лицата, които се освобождават, размерът на освобождаването, условията, на които съответните лица или групи лица трябва да отговарят, за да е налице освобождаване, срокът, съответно условията, за които се прилага освобождаването.”

Положителни въздействия:

Столичният общински съвет ще разполага с нормативна възможност на общинско ниво да упражни предоставеното му от ЗМДТ правомощие да освобождава изцяло или частично определени категории лица от заплащането на такса за битови отпадъци. По този начин Столичният общински съвет като орган на местно самоуправление ще има възможността да отстрани несправедливостта, възникваща при кризата с боклука, при която всички лица в Столична община продължават да са задължени да заплащат пълната такса, независимо, че услугата на места се предоставя с изключително лошо качество или дори изобщо не се предоставя

Отрицателни въздействия: не се идентифицират

Специфични въздействия: не се идентифицират

От гореизложеното е видно, че Вариант 2, за разлика от Вариант 1 води до създаване на предпоставки за решаване на констатираните проблеми в **пункт 1.**

5. Сравнение на вариантите

	Вариант 1	Вариант 2
ефективност	ниска	висока
ефикасност	Ниска	висока
съгласуваност	Ниска	Висока

6. Избор на препоръчителен вариант

Препоръчителен вариант е Вариант 2 – приемане на предложените **изменения и допълнения на НАРЕДБА** за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община.

6.1. Промяна на административната тежест за физическите и юридическите лица:

☐ Ще се повиши

☐ Ще се намали

☒ Няма ефект

6.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи такива.

6.3. Създават ли се нови регистри?

Не

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

☐ Акът засяга пряко МСП

☒ Акът не засяга МСП

6.5. Потенциални рискове:

Идентифицират се следните рискове: Ефективното прилагане на измененията предполага експертна аналитична дейност относно релевантните факти и обстоятелства, имащи отношение към основанията за освобождаване от таксата. Това предполага наличие на ясни критерии за качество, както и яснота за времевите измерения на кризата с боклука. В същото време към момента не може да се прецени кога и в кои райони ще бъде решена кризата с боклука или къде положението ще бъде подобро или кризата ще се задълбочи. В различни райони дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване се извършват или предстои да се извършват от различни видови субекти – частни дружества, общинско дружество, общинско предприятие. Тези субекти упражняват дейността си по различен начин, договорите са сключени при различна процедура. Данните, които установяват качеството на услугата се получават (ако изобщо) по различен начин. Тези обстоятелства е възможно да доведат до затруднения в преценката кои именно категории лица следва да бъдат освобождавани от заплащане на такса. Затруднена може да е преценката за какъв срок (съответно до настъпването на какво условие) да е освобождаването. Поради ли

7. Консултации:

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

С оглед изискванията на чл. 26, ал. 4 вр. ал. 3 от Закона за нормативните актове вр. чл. 14, ал. 2, изр. първо от Наредбата за провеждане на обществени консултации на територията на Столична община, проектът за изменения и допълнения на НАРЕДБА за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община се публикува на интернет страницата на Столичния общински съвет. Налице са следните основания за определяне на 14 дни срок за предоставяне на становища и коментари от заинтересованите страни.

Съгласно чл. 18 от наредбата Такса за битови отпадъци се заплаща за услугите по събиране, извозване и обезвреждане в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване. Таксата се определя в годишен размер с решение на Столичния общински съвет ежегодно въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за всяка дейност поотделно.

За 2026 година с Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. е предвидено, че когато до 31 януари 2026 г. общинските съвети не са приели план-сметката по чл. 66, ал. 3 от Закона за местните данъци и такси за всяка от услугите по чл. 62 от същия закон, таксата за битови отпадъци за 2026 г. се събира от лицата по чл. 11 от закона на базата на действащия размер към 31 декември на предходната година, освен когато таксата за битови отпадъци за 2026 г. е определена или се събира по реда на § 6, т. 1.

Към настоящия момент няма приета план-сметка за Столична община, но законът предполага приемане на такава до 31.01.2026 г. Евантуално решение на база на измененията, които се предлагат следва да бъде взето преди или заедно с план-сметката, тъй като законът предвижда, че Разходите от план-сметката се финансират със средства от таксата за битови отпадъци и от други източници при спазване на изискванията, приложими за съответния източник на финансиране. Това предполага необходимост при приемане на план-сметката да има яснота относно приходите на общината от такса за битови отпадъци. Наредбата предвижда, че при пълно или частично освобождаване от такси това е за сметка на съответните общински приходи. Ето защо към момента на приемане на план-сметката следва да има яснота дали се очакват освобождавания.

В случай, че се определи пълният 30 дневен срок за обществени консултации, самите консултации биха продължили след 31 януари 2026 г., което би направило практически невъзможно приемането на измененията преди изтичане на този срок. Следва да се даде възможност на Столичния общински съвет да приеме наредбата преди срокът, предвиден за приемане на план-сметката.

В допълнение, налице е остра необходимост от спешно предприемане на действия по компенсиране на лицата, които са най-силно потърпевши от кризата с боклука.

Ето защо, налице са основанията по чл. 26, ал. 4 от ЗНА за определяне на по-кратък срок. В случая срокът трябва да се определи на 14 дена.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

☒ Не

Предложенията са изцяло в съответствие с разпоредбите на приложимото българско законодателство, както и с първичните и производни източници по чл. 288 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), също и с неписаните вътрешни и външни източници на правото на Европейския съюз. С измененията не се ограничават специфичните права, респ. задължения, които са предоставени на гражданите на Европейския съюз.

9. Изисква ли се цялостна предварителна оценка на въздействието?

☐ Да

☒ Не

10. Приложения:

Настоящата оценка на въздействието е приложение към доклад към Столичен общински съвет. Други приложения към доклада са проект на решение, включително Наредба за изменение и допълнение.

11. Информационни източници:

Източниците на информация са посочени в Доклада

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Христо Копаранов, общински съветник

Дата:

Подпис:

Hristo

Nikolaev

Копаранов

Digitally signed by
Hristo Nikolaev
Копаранов
Date: 2026.01.07
13:12:27 +02'00'